

T.C

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/9066

Sayı : B.16.0.SGB.0.10.01.00/610 — 170038
Konu : Soru Önergesi

03...09/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığı Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının 13/08/2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02/ 14725 sayılı yazısı.

Ardahan Milletvekili Sayın Ensar ÖĞÜT'ün 7/9066 Esas No'lu soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerini arz ederim.

Ertuğrul GÜNAY
Bakan

EK: Cevap (2 sayfa)

Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

**ARDAHAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ENSAR ÖĞÜT'ÜN 7/9066 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Batman'da yapımı devam eden barajların su toplama bölgelerinde kalan alanlarda tarihi ve kültürel kalıntılar mevcuttur. Bu kalıntılar yüzyıllar öncesine dayanmaktadır böyle bir kültürün su altında kalması düşünülemez.

SORU 1: Batman da yapımı devam eden barajların su toplama bölgelerinde kalan tarihi eserlerin kalıntıları biliniyor mu?

SORU 2: Adı geçen bölgelerdeki kalıntıların su altında kalmaması için ne gibi önlemler alınıyor?

SORU 3: Ilısu Barajı etki alanında kalan 201 yerleşim biriminden söz ediliyor bu rakamın yüzey araştırmalarının yedide biri taranmış geri kalan yerlerin durumu nedir?

CEVAP 1- 2 - 3 : Ilısu Baraj Gövdesi ve Baraj Gölü altında kalacak olan alanlardaki kültür varlıklarının tespiti, belgelenmesi, kurtarılması, taşınabilir kültür varlıklarının devlet müzelerine naklini gerçekleştirmek üzere; Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından;

1980 yılında yüzey araştırmaları başlatılmış, 1990 - 1993 yılları arasında yoğun bir biçimde yüzey araştırmaları devam etmiş, 1986 yılında Hasankeyf kazıları başlamıştır. 1998'den itibaren de alanda sistematik kazılar başlatılmış ve halen devam etmektedir.

Kazı ve arkeolojik araştırmaların yanı sıra, Ilısu Baraj alanında yer alan Hasankeyf Ören Yerindeki rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri ile restorasyon (sağlamlaştırma, bütünleme, yenileme, yeniden yapma, temizleme, taşıma) işlerinin yapılması konusundaki çalışmalar, Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü ve kazı başkanlığı ile koordineli yürütülmektedir.

1998 yılı içinde Kültür Bakanlığı, Devlet Su İşleri (DSİ) ve ODTÜ Tarihî Çevre Araştırma Merkezi (TAÇDAM) arasında, "Ilısu ve Karkamış arkeolojik kurtarma çalışmaları"nın gerçekleştirilmesi amacıyla bir protokol yapılmıştır.

Bu protokolün imzalanması ile birlikte; Türk ve yabancı bilim kuruluşlarına kurtarma çalışmalarına katılmaları için çağrı yapılmış olup kurtarma çalışmalarına katılmak isteyen ekiplerin çalışacakları yerleri seçebilmeleri için Haziran ve Ekim 1998 tarihlerinde bölgede çalışma gezileri düzenlenmiştir.

İstanbul, Ankara, Hacettepe, Bilkent ve Anadolu Üniversiteleri olmak üzere ülkemizin seçkin bilim kuruluşlarının yanı sıra, Amerika Birleşik Devletleri'nden Bryn Mawr, Binghamton, Utah, Akron, Almanya'dan Münster ve Münih Ludwig Maximillans, İtalya'dan Roma La Sapienza Üniversiteleri ile Amerikan İlmi Araştırmalar Derneği, Alman Arkeoloji Enstitüsü ve Fransız Anadolu Araştırmaları Enstitüsü gibi ülkemizde çalışan yabancı bilim heyetlerinden de katılım sağlanmıştır.

Ayrıca, Ilısu Barajı Göl Alanında Kalan Kültür Varlıklarının Kurtarılmasına Yönelik Ödenek Aktarımına İlişkin Protokol", 01/10/2004 tarihinde Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü arasında imzalanmıştır. Bu protokol kapsamında çalışmalar sürdürülmektedir.

2008 yılında, Ilısu Barajı rezervuar alanında, 12 kazı ve 6 yüzey araştırması çalışması gerçekleştirilmiş olup 2009 yılında ise, 22 adet kazı çalışması ve 2 adet yüzey araştırması gerçekleştirilmesi planlanmıştır.

Ayrıca, yapılan bu çalışmalara ek olarak alanda baraj havzası içindeki arkeolojik alanlarının tek bir veri tabanında toplanması amacıyla bilim adamlarınca kültür envanteri çalışmaları kesintisiz olarak gerçekleştirilmektedir.

Ilısu Barajı ve HES Projesi etki alanında kalan kültür varlıklarının belgelenmesi ve kurtarılmasına yönelik olarak yapılacak çalışmalar kapsamında; özellikle baraj gövde inşaat alanı ve çevresinde Kocaeli Üniversitesi Arkeoloji Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. A. Tuba ÖKSE ve Prof. Dr. Harun TAŞKIRAN başkanlıklarındaki ekiplerce 2008 yılında yüzey araştırması tamamlanmıştır.

Bu alanlarda tespit edilen arkeolojik alanlardan, 5'inde kazı çalışmaları yapılması kararı verilmiş olup, bu kapsamda çalışmalar başlamıştır.

Ayrıca, Kuruluş kanununda belirtilen esaslar çerçevesinde Bakanlığımız kültür ve tabiat varlıklarını koruma görevini yerine getirmektedir. Bu kapsamda, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunca alınan " Baraj Alanlarından Etkilenen Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması" başlıklı ve 749 sayılı İlke Kararı ile değişik 717 sayılı İlke Kararı doğrultusunda, sanat tarihçi, inşaat mühendisi, jeolog ve arkeologların katılımıyla bir Bilim Komisyonu oluşturulmuş olup anılan komisyonun görüşleri doğrultusunda çalışmalar sürdürülmektedir.

